

СЕКЦІЯ 2

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ, ГАЛУЗЕЙ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ

Андрощук І. О.

кандидат економічних наук, доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

ВИДИ ЗАВДАНЬ З НАДАННЯ ВПЕВНЕНOSTІ, ЩО НЕ Є АУДИТОМ ЧИ ОГЛЯДОМ ІСТОРИЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ, ТА ЇХ ПОТЕНЦІАЛ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТРЕБ УЧАСНИКІВ РИНКУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОДУКТІВ

Сучасному етапу розвитку аудиту притаманний еволюційний характер. На сьогодні склалися дві основні концепції розуміння того, що слід вважати аудитом: по-перше, аудит у вузькому значенні слова, під яким розуміється головним чином лише перевірка дотримання бухгалтерських стандартів, а також правил подання бухгалтерської (фінансової) звітності; по-друге, аудит в широкому значенні слова, під яким в епоху інформаційного (постіндустріального) суспільства стали розуміти не стільки аудит звітності, скільки аудит всього бізнесу [2, с. 18]. Ця тенденція є логічною та передбачуваною, оскільки інформаційне суспільство вимагає від аудиторів розширення кола послуг і включення до кола його об'єктів будь-якої інформації.

Останніми роками ринок аудиторських послуг в Україні розширився та диференціювався за напрямками та інтересами замовників аудиту. Це пов'язано, насамперед, із розширенням можливості диверсифікації професійних послуг аудиторів, що певною мірою відкриває нові можливості як перед самими аудиторами та аудиторськими фірмами, так і перед замовниками їх послуг.

Відмінною рисою сучасного розвитку є поява високо інтегрованих (вертикального та горизонтального типу) структур, які відрізняються можливостями спільного використання технологій, людських та фінансових ресурсів, які спроможні розвивати високотехнологічні виробництва, і така концентрація зусиль особливо важлива, коли декілька ідей повинні поєднатися в одну життєздатну інновацію. Ринок інноваційних продуктів є сферою, в якій залучення аудиторів для виконання завдань з надання впевненості, є актуальним та іноді навіть необхідним, враховуючи його специфічні особливості, зокрема: значний вплив мають процеси інтеграції та глобалізації, оскільки в будь-якій країні лише незначна частка інновацій є суто місцевим продуктом, найчастіше інновації мають глобальний характер, що зумовлює участь суб'єктів з різних країн, які вимагають підтвердження будь-якої інформації професійною особою (аудитором); на даному ринку використовуються специфічні форми та методи продажів, його характерною рисою є відсутність певного «місця», де завжди представлені інноваційні продукти або їх каналів збуту, що вимагає залучення аудиторів для підтвердження достовірності певної інформації. Водночас його не можна віднести до категорії «простих» об'єктів аудиторських послуг,

оскільки він характеризується значним різноманіттям товарів (робіт та послуг), що пов'язано з унікальністю інноваційних продуктів.

З точки зору захисту інформаційних інтересів та потреб інноваційно-інтегрованих структур різних типів, які є однією з найбільш дієвих форм організації інноваційних процесів в державі, доцільним є розширення ринку таких видів аудиторських послуг, як завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом сторичної фінансової інформації. Але аналіз ринку аудиторських послуг показує, що ці завдання не займають значної ніші на ринку аудиторських послуг.

До переваг таких завдань, які актуалізують перспективи їх розвитку, доцільно віднести:

1) їх предметами виступають системи, процеси, операції, тому даним видам завдань з надання впевненості в більшій мірі (у порівнянні із завданнями з аудиту фінансової звітності) властиві системний та комплексний характер, які враховують всю цілісність функціонування складної та великої господарюючої системи, а також взаємозв'язок та взаємодію окремих її підсистем (структурних ланок, бізнес-процесів) і елементів (бізнес-операцій);

2) виконуються такі завдання сертифікованими аудиторами, незалежність, поведінка та кваліфікація яких чітко регламентовані, з дотриманням суворих вимоги щодо незалежності та організації контролю якості (що якісно відрізняє їх від консалтингових послуг), за їх результатами формується письмовий документ з професійною думкою стосовно відповідності предмета завдання встановленим критеріям.

Для таких завдань використовують назву, яка охоплює такі елементи:

1) чітке зазначення об'єкту;

2) чітка вказівка, що це завдання з надання впевненості, інше ніж аудит чи огляд історичної фінансової інформації (наприклад: «завдання з надання (обґрунтованої або обмеженої) впевненості з ефективності (відповідності) використання виробничих потужностей при провадженні інноваційної діяльності» або «завдання з надання (обґрунтованої або обмеженої) впевненості з ефективності (відповідності) систем корпоративного управління інноваційною діяльністю».

Потенціал таких завдань характеризується їх можливими видами.

Всі завдання з надання впевненості, інші ніж аудит чи огляд історичної фінансової інформації, в залежності від поставленої мети (призначення), можна класифікувати наступним чином: завдання з надання впевненості об'єктної орієнтованості, при яких перевіряє підлягає або об'єкт в цілому (інноваційно-інтегрована структура) або окремі конкретні його елементи (дочірні підприємства, підрозділи, системи, засоби); завдання з надання впевненості проблемної орієнтованості, при яких перевіряють окремі проблеми функціонування об'єкту (економічної, соціальної, інноваційної, інвестиційної сфер); завдання з надання впевненості функціональної орієнтованості, при яких перевіряються функціональні сфери об'єкту (інноваційна, інвестиційна, управлінська тощо).

В залежності від функціональної спрямованості предмету завдання можна виділити такі види завдань:

1. завдання з надання впевненості правової спрямованості; завдання з надання впевненості організаційної спрямованості;
2. завдання з надання впевненості фінансово-аналітичної спрямованості;
3. завдання з надання впевненості соціально-трудоваї спрямованості;

4. завдання з надання впевненості технологічної спрямованості;
5. завдання в сфері безпеки суб'єкта господарювання;
6. завдання з надання впевненості маркетингового спрямування;
7. завдання з надання впевненості в сфері інформаційних систем;
8. завдання з надання впевненості операційно-виробничого спрямування;
9. завдання з надання впевненості інвестиційного спрямування;
10. завдання з надання впевненості інноваційного спрямування.

Класифікація завдань з надання впевненості на завдання з підтвердження («attestation engagement») та прямі завдання («direct engagement»), яка пропонується в Міжнародній концептуальній основі завдань з надання впевненості [1], обумовлює розподіл функцій між учасниками тристоронніх відносин та введенням особи, яка вимірює або оцінює предмет завдання та відрізняється від відповідальної особи.

Так, деякі завдання з надання впевненості передбачають, що оцінка або вимірювання предмету виконуються відповідальною стороною, а інформація з предмету завдання надається у вигляді твердження відповідальної сторони, яка й надається користувачам. Такі завдання носять назву «завдання з підтвердження». Виконуючі інші завдання з надання впевненості, практик безпосередньо виконує оцінку чи вимірювання предмету, а інформація з предмету завдання надається користувачам у звіті з надання впевненості. Такі завдання носять назву «завдання зі складання безпосереднього висновку» або прямі завдання. Наведені приклади ілюструють складність відносин, які супроводжують діяльність інноваційно-інтегрованих структур різного типу та організацію виконання завдань з надання впевненості.

Література:

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2016-2017 років. Частина III. URL: https://www.apu.net.ua/attachments/article/1151/2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C3.pdf (дата звернення: 1.04.2021).
2. Ситнов А. А. Операционный аудит: теория и организация: учеб. пособ. М.: ФОРУМ, 2011. 240 с.

Hrabovska A. A.,
bachelor's student

Komandrovskaya V. Ye.
Scientific adviser PhD in Economics
associate professor
National Aviation University,
Kyiv, Ukraine

PROBLEMS OF FORMATION OF "GREEN" ECONOMY IN UKRAINE

The issue of Ukraine's economy worries every Ukrainian. During Independence, there were many blows to its stability. Every time a new president came to power, 90 countries experienced severe stress, as everyone came to power with their own program and